



# BABYLON

## ROZUMÍME SI?

ŠKOLNÍ KOLO 2024  
KATEGORIE 6. A 7. ROČNÍK

JMÉNO, TŘÍDA: ..... **VÝSLEDKY – 50 BODŮ** .....  
POČET ZÍSKANÝCH BODŮ:

Ahoj, vítěj v letošním kole soutěže Babylon! V tomto roce se společně podíváme za zvířaty do přírody, do města, do zoo. Jaká zvířata jsou nejstarší na planetě Zemi? Jaká jsou schopna žít v různých podmínkách? A jaké zajímavé druhy zvířat žijí u nás v Česku? To vše a mnohem více se dozvíš ve školním kole Babylonu nebo v Zoologické zahradě Brno, se kterou letos spolupracujeme. Před sebou budeš mít několik ukázek z knih, časopisů a internetových stránek. Říd' se zadanými úkoly a dobře si přečti texty. Nezapomeň si hlídat čas, na všechny úkoly máš 45 minut. Hodně štěstí při řešení!

V zoo v Brně najdeme celou řadu zvířat. Jedno z nich je dokonce nejstarší žijící na naší planetě.<sup>1</sup> Pojďme se o něm dozvědět něco více. Přečti si nejprve úkoly 1–4, abys věděl, co máš s textem dělat.

Na světě existují dva druhy velbloudů: dromedár, který má **vypít** jenom jeden hrb, a velbloud dvouhrbý, který má hrby **jako** dva. Zatímco dromedár je více rozšířený v Africe a Austrálii, velbloud dvouhrbý se vyskytuje v Asii od Arábie až po Indii. Oba druhy tam žijí v pouštích, polopouštích a na planinách.

Velbloudi jsou dokonale přizpůsobení životu v horkém a písčitém prostředí.

Jejich nohy jsou velké a široké, takže se neboří při chůzi do písku. Také mají

krásné dlouhé řasy, které **savec** chrání oči před pískem. Jejich nozdry jsou také přizpůsobené prostředí pouští – když je potřeba, dají se zavřít, aby velbloudům do nosu nevlétl písek.

Sehnat na poušti potravu je vážně těžké. Ve skutečnosti nemají velbloudi v hrbech vodu, jak **dokáže** se povídat – skladují tam tuk, aby měli rezervu energie pro případ, že nebudou moci najít nějaký chutný keř nebo kaktus. Je ale pravda, že bez vody vydrží velbloudi naživu klidně **vodu** dva týdny, pokud mají dostatek potravy, tak až měsíc.

Velbloudi žijí a pracují po boku lidí více než 5 tisíc let. Protože **Velbloud** jsou tak silní a spolehliví nejenom v písčitém terénu, získali si přezdívku „koráby pouště“. Lidé je využívají na přepravu těžkých břemen, ale také je chovají na maso a mléko. Velbloudí mléko je velmi tučné a husté a vyrábí se z něj máslo, sýry a jogurty. Zoo Brno chová velblouda dvouhrbého, který je v přírodě kriticky **slanou** ohrožený. Ohrožen je pytláctvím a degradací životního prostředí. Začali je častěji lovit také vlci, kteří na ně číhají u ubývajících vodních zdrojů. V Číně v současnosti **jediný** žije asi 600 jedinců a v Mongolsku 350 jedinců.



\* degradace – ničení, nevratné změny vedoucí k poškození

<sup>1</sup> CORRIGAN, Sophie. *Nehodná zvířátka*. Praha: Dobrovský, 2020. s. 86-89. ISBN 978-80-7642-919-2. Upraveno. [www.zoobrno.cz](http://www.zoobrno.cz)

ÚKOL 1: Jaký NÁZEV by se pro tento text NEJLÉPE HODIL? Vyber ho z nabídky níže. Jen jeden je správně.



- a) Já jsem velbloud dvouhrbý!
- b) Velbloud – nejstarší dvouhrbý savec
- c) Velbloud – koráb pouště
- d) O životě dromedárů



Za ÚKOL 1 je možné celkem získat 1 bod – za správně přiřazený název textu.

ÚKOL 2: V textu o velbloudech jsou ukrytá SLOVA NAVÍC, KTERÁ TAM NEPATŘÍ – takzvaní vetřelci. Pokud je najdeš všechna a logicky je seřadíš, vznikne ti věta. Slova v textu zakroužkuj a výslednou VĚTU NAPIŠ PRAVOPISNĚ SPRÁVNĚ NA LINKU.

Věta složená z vetřelců:

Velbloud jako jediný savec dokáže vypít slanou vodu.

Velbloud dokáže vypít slanou vodu jako jediný savec.

Velbloud dokáže jako jediný savec vypít slanou vodu.

Za ÚKOL 2 je možné celkem získat 9 bodů

– za každé správně nalezené slovo 1 bod a za správně sestavenou větu 1 bod.

ÚKOL 3: Rozhodni, zda je podle textu o velbloudech TVRZENÍ PRAVDIVÉ, NEPRAVDIVÉ nebo NENÍ UVEDENO.

Velbloudi žijí na světě na všech kontinentech.

ANO – NE – NENÍ UVEDENO

Velbloud dvouhrbý dorůstá délky až 2 metrů.

ANO – NE – NENÍ UVEDENO

V hrbech velblouda je voda, aby přežil dlouho na poušti.

ANO – NE – NENÍ UVEDENO

Na světě existují dva druhy velbloudů.

ANO – NE – NENÍ UVEDENO

Velbloudům se kvůli jejich síle a spolehlivosti říká koráby pouště.

ANO – NE – NENÍ UVEDENO

Velbloudí maso je chutné a tučné.

ANO – NE – NENÍ UVEDENO

Dromedár je kriticky ohroženým druhem.

ANO – NE – NENÍ UVEDENO

Za ÚKOL 3 je možné celkem získat 7 bodů – za každé správně označené tvrzení 1 bod.

ÚKOL 4: Přečti si popisky slov níže, VYHLEDEJ tato SLOVA V TEXTU A PŘIŘAĎ JE K POPISKŮM.

druh velblouda s jedním hrbem -> dromedár

prostředí s pískem, sluncem, horkem -> poušť/polopoušť

pichlavá rostlina rostoucí v poušti -> kaktus

tvoří se, vytváří se, vzniká -> vyrábí (se)



Za ÚKOL 4 je možné celkem získat 4 body – za každou správnou odpověď – nalezené slovo 1 bod.

Velbloudi jsou moc zajímavá zvířata, a v jižních Čechách dokonce vznikla velbloudí farma, věděl/a jsi to? Nyní si přečteme rozhovor<sup>2</sup> se zakladatelkou této farmy Žanetou Krátoškovou. K rozhovoru se vážou úkoly 5-8.

Otázky:

1. Jakou mají velbloudi povahu? Jak se chovají? **D**
2. Můžou Vaši velbloudi k lidem? **A**
3. Který velbloud je u vás největší hvězdou? **F**
4. Jak se Vám s velbloudy pracuje? **E**
5. Co děláte s velbloudy mimo farmu? **B**
6. Co mohou vidět návštěvníci na farmě? **C**



Odpovědi:

- A) Všichni velbloudi žijící na farmě jsou společenší a už od mláděte jsou vedeni k tomu, aby mohli mezi dětmi. A jejich výchova je u velbloudích mláďat podobná jako u lidských dětí. Co se týče podnebí, u nás se jim daří skvěle a nevadí jim ani mrazy v zimě.
- B) Jezdíme na různé akce do českých měst, na živé betlémy, tříkrálové průvody, dětské dny. Naši velbloudi rádi vozí zájemce a fotí se s nimi.
- C) Hosté uvidí typický život našich velbloudů, pořádáme komentované prohlídky a také zážitkové jízdy na velbloudech v okolí farmy. Kromě toho můžete jít pěšky na procházku s lamou na vodítku.
- D) Umí být klidní i agresivní, oddaní i vzpurní, mazliví i absolutně nekontaktní. Každý je jiný a každý má vlastní individualitu. Kdybych je měla charakterizovat jen jediným slovem, byla by to jednoznačně „tvrdohlavost“. Pokaždé, když po nich chci něco nového, tak se na mě naštvou. Občas, když na něčem trvám, svoji nelibost dávají najevo tím, že na mě plivnou.
- E) Já, jakožto vznětlivá žena, jsem se vedle velbloudů opravdu musela naučit tichosti a klidu, protože velbloudi jsou celkově docela stresová zvířata, a když k nim člověk přistupuje a sám je ve stresu, tak to na ně přenese a oni potom nefungují.
- F) Je to velbloud Šajtan, kterého jsem koupila jako divokého velblouda v roce 2007. Je velmi komunikativní a zvědavý a jezdí se mnou také na různé akce a průvody.

**ÚKOL 5: DO ČTVEREČKŮ ZA OTÁZKY moderátorky PŘIŘAĎ PÍSMENA ODPOVĚDÍ zakladatelky farmy. Každá otázka se hodí k určité odpovědi vždy jednou.**

**Za ÚKOL 5 je možné celkem získat 6 bodů – za každé správně přiřazené písmeno 1 bod.**

**ÚKOL 6: Vyber podle rozhovoru VŽDY JEDNO SPRÁVNÉ DOKONČENÍ VĚTY z daných možností.**

Velbloudi žijící na farmě jsou:

- a) klidní i agresivní, oddaní i vzpurní.
- b) agresivní, vzpurní, ne moc kontaktní.
- c) společenší a můžou mezi děti.**

Na farmě:

- a) můžeme jezdit na velbloudech i lamách.
- b) můžeme jezdit jenom na velbloudech.**
- c) můžeme jezdit jenom na lamách.

<sup>2</sup> <https://cnn.iprima.cz/velbloudi-jsou-mazlivi-i-vzpujni-poznat-blize-je-muzete-na-jihoceske-farme-113855> Upraveno.

Velbloudi obecně mají:

- a) každý jinou povahu, jsou často tvrdohlaví.
- b) spíše klidnou povahu, hodí se k dětem.
- c) silné nohy a hodí se na dlouhé cestování.

Velbloudi z farmy:

- a) jezdí na akce, ale nevozí lidi na zádech.
- b) jsou pouze na farmě pro návštěvníky.
- c) jezdí s chovatelkou na různé akce.

Za **ÚKOL 6** je možné celkem získat **4 body** – za každou správnou odpověď 1 bod.  
Při označení dvou či všech možností dokončení jedné věty hodnotíme 0 body za větu.

**ÚKOL 7:** Najdi V TEXTU ANTONYMA – OPAKY níže uvedených slov, napiš nalezená slova na linku.

hluk -	<u>                    tichost                    </u>	ochočený -	<u>                    divoký                    </u>
klidný -	<u>          stresový / agresivní / vznětlivá(y)          </u>	pohoda -	<u>                    stres                    </u>

Za **ÚKOL 7** je možné celkem získat **4 body** – za každé správné antonymum 1 bod.

**ÚKOL 8:** Označ **VŠECHNA PRAVDIVÁ TVRZENÍ** vyplývající z **PRVNÍCH DVOU TEXTŮ**.

- a) Velbloudi jsou schopni žít v pouštích, ale přežijí i v našich českých podmínkách.
- b) Velbloudi dvouhrbí pijí pouze slanou vodu.
- c) Protože mají velbloudi malé nozdry, nevadí jim pohybovat se na poušti.
- d) Člověk využívá velbloudy jako nosiče a také je chová pro svou obživu.
- e) Velbloud vydrží bez vody až měsíc, protože získává vodu i z potravy.
- f) Když jsou velbloudi dobře vedení a cvičení, tak jsou vhodní také k dětem.
- g) Velbloudi na farmě žijí ve společném výběhu s lamami.



Za **ÚKOL 8** je možné celkem získat **4 body** – za každé správně zakroužkované tvrzení **+ 1 bod**, za každé špatně označené tvrzení **- 1 bod**.

*Zvířata ve městě nežijí pouze v zoo ani nejsou jen domácími mazlíčky. Kolem nás je spousta přírody a spolu s lidmi se sžila i zvířata, která jsou u nás také jako doma – možná někdy ne úplně k naší libosti. V následující básni<sup>3</sup>, k níž se vážou úkoly 9-10, se o jednom z nich dozvíš něco víc.*

<sup>3</sup> MARIANOVÁ, Tereza. *Uličníci*. Praha: Albatros, 2023. 1. vyd. ISBN 978-80-00-07155-8.



1	U lampy krouží noční hmyz,
4	než se zas do tmy pohrouží?
9	Jedna milá můra byla samá chmura.
8	je to sraz, anebo horečka?
3	kolikrát lampu obkrouží,
11	Lepší než se soužit, je u lampy kroužit.“
5	Pachtí se kolem celou noc,
7	Dají si jedno, dvě kolečka,
6	světlo ty můry láká moc.
2	dáme si k tomu malý kvíz:
10	Druhá můra na to: „Už se netrap, zlato!



**ÚKOL 9: SEŘAĎ VERŠE** (řádky básně) podle toho, jak by na sebe měly v básni logicky navazovat. S prvním, pátým a osmým veršem jsme ti pomohli. Ostatní **VERŠE OČÍSLUJ OD 2 DO 11** vždy do čtverce před veršem.

**Za ÚKOL 9 je možné celkem získat 8 bodů – za každé správně přiřazené číslo pořadí 1 bod.**

**ÚKOL 10:** Odpověz **CELÝMI VĚTAMI** na otázky k textu. Každá věta musí obsahovat podmět a přísudek a nesmí začínat spojkou.

Proč můry krouží kolem lamp?

**Můry láká světlo lamp. Apod.**

Co poradila můra druhé můře, aby se přestala trápit?

**Můra poradila, že lepší, než se trápit, je létat u lampy. Apod.**

Jak dlouho jsou můry schopné létat kolem lamp?

**Můry jsou schopné létat kolem lampy celou noc. Apod.**

**Za ÚKOL 10 je možné celkem získat 3 body – za každou správnou odpověď 1 bod.**

**Pozor! Odpověď musí být napsaná celou větou – s podmětem i přísudkem, nesmí začínat spojkou.**



**DĚKUJEME ZA TVOU ÚČAST V SOUTĚŽI!**